ՋՈՆ ԹՈՐՈՍՅԱՆ

ԱՐԵՎԻ ՈՐԴԻՆ

Վեպ

ԵՐԵՎԱՆ

ԱՐՄԱՎ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

2018

ՀՏԴ 821.19-31 Թորոսյան
ԳՄԴ 84 (5Հ)-44
Թ 822

Գիրքը հրատարակվել է
Ռենրիկ Մարտիկյանի հովանավորչությամբ

Թորոսյան Ջոն
Թ 822 Արևի որդին: Վեպ / Ջ. Թորոսյան . - Եր.: Արմավ, 2018. - 228 էջ:

Վեպի գործողությունները կատարվում են 1980-ականների վերջին և 1990-ականների սկզբին: Վերելքների և անկումների այս ժամանակների պատկերը համեմվում է սիրո պատմությամբ: Ամենուր պետք է փնտրել լույսը. սա է գրողի հավատամքը: Հեղինակը վերհուշապատումին զուգահեռվում է ստեղծագործական հորինումի հմայքը:

ՀՏԴ 821.19-31 Թորոսյան
ԳՄԴ 84 (5Հ)-44

ISBN 978-9939-78-012-2

© Թորոսյան Ջոն, 2018
© «Արմավ», 2018

ԱՐԵՎԻՆ ԱՄԵՆԱՄՈՏ ԽՈՍՔԸ

Արևը նույն արևն է Էրզրումի Խաչկավան գյուղում, Ջավախքի Խանդոյի ձորում, Երևանում, Մոսկվայում կամ այլուր։ Սակայն տարբեր է աշնան արևը գարնան արևից։

Ջոն Թորոսյանի հոգու երկնակամարում ապուպապոտ Խաչկավանի ձմռան արև կա, որ բոլորվել ու մոլորվել է հայրենական Խանդոյի ամռան աստղազարդ երկինքներում՝ հասնելով Երևանից Մոսկվա, սակայն հյուսիսային ցուրտ արևն անգամ չի խանգարել, որ նրա միտքն ու հոգին գարնան արևի պես ջերմացնեն արևոտ այս վեպի ընթերցողի սրտերը։

Պատումի ժամանակը 1990-ականների դժվար տարիներն են։ Վեպի գլխավոր կերպարի՝ Գոռի ուսանողության տարիները, որին զուգահեռ վիպասանը ներկայացնում է Արցախյան շարժումն ու պատերազմը, համալսարանական և հանրակացարանային կյանքի ընթացքը՝ այս ամենի մեջ դնելով իր կենսափիլիսոփայությունը։

Գլխավոր կերպար Գոռից ոչ պակաս կարևոր է նաև Արևի կերպարը, որ ասես դառնում է երկնային հայր և իր ջերմությունն է տարածում բոլորի վրա՝ անհայր մեծացած Գոռին և մյուսներին հայրություն անելով։ Հորից չստացած ջերմությունը Գոռն ստանում էր արևից։ Արևի որդիներն անհայր մեծացած երեխաներն են. դա ակնհայտ է դառնում Գոռի և ճեմարանից հոր մահվան պատճառով դուրս եկած ձկնորս տղայի զրույցում։

Արևի ջերմության պակասը Գոռի կյանքում գալիս է լրացնելու Արփին՝ Գոռի սիրած աղջիկը, որն իր ջերմությամբ նորովի է իմաստավորում արևի պակաս զգացող Գոռի կյանքը։

Արձակագիր Ջոն Թորոսյանն ունի փիլիսոփայելու հակում, և դա անում է գեղարվեստական վարպետությամբ։ Նրա միտքը նկատում է աննկատ մանրուքն անգամ։ Թեթև ու հանդարտ

առաջ է գնում պատումը՝ երազի թևի հետ, արևի լույսերով ողողված։ Վեպի պատումը կյանքի պես տխուր է և ուրախ, կյանքի պես դաժան ու երջանիկ՝ հումորով ու ողբերգականությամբ լեցուն։

Վեպն ավարտվում է երազով, որ հեքիաթի պես հյուսվում է պատումին, կյանքը շարունակվող երազ է, աշխարհը՝ հեքիաթ։ Ընթերցողի սիրտը լցվում է արևի շողերով, հոգին ջերմանում արևով։

«Մարդկանց լույսով ողողելու համար պետք է արևը կրես քո մեջ».- մի առիթով ասել է Ռոմեն Ռոլանը։

Արևորդի Ջոն Թորոսյան արձակագիրն ու բանաստեղծը ոչ միայն լուսավորում է, այլև անմնացորդ սիրով հայրաբար ջերմացնում է իր ընթերցողի միտքն ու հոգին՝ գարնան դուրեկան արևի պես։

Հիսունն անց է Ջոն Թորոսյանը, որ իր առաջին, բայց ոչ վերջին գիրքն է դնում ընթերցողի սեղանին։ «Երկնքին ամենամոտիկ քնողը նա է, արևին ամենամոտիկ ու մտերիմ մարդը, արևի ամենասիրելի որդին», որ փոքր-ինչ ուշ է եկել, սակայն եկել է հաստատակամ ու հստակ ասելիքով իր խոսքն ասելու հայ գրականությանը. «Ես քեզ սիրում եմ արևի նման, իսկ դու ինձ թեժ պահիր արևի հանգույն»։

ՎԱՆՈ ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ

անշտապ գնում էր դեպի արևը... Գնում էր՝ իր լույսը խառնելու արևի լույսին...:

Արփիի շուրթերը նույն համրությամբ մտմտում էին ինչ-որ բառեր: Երևի երազի բալիկներին էր սիրում երազում: Նրա փակ կոպերի տակ այնքան լույս կար կուտակված, որ թարթիչների բացվելուն պես աչքերը կայրեին դիմացինի դեմքը: Գոռն հասկացավ, որ լույսից են ծնվում մարդիկ և գնում են դեպի լույսը, որ այս գիշեր ինքը տեսել է իր կյանքի ամենակարևոր երազը...

Արևը ծագել էր կրկին... Բոլորի համար համահավասար էր ծագել արևը... Բոլոր իր զավակներին սիրող Մայր-Աստծո անզուգական սիրով ու հոգատարմությամբ էր ծագել ԱՐԵՎԸ...

Արևը ծագել էր արդեն...

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐԵՎԻՆ ԱՄԵՆԱՄՈՏ ԽՈՍՔԸ 3
ՎԱՆՈ ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ 5
ՄԱՍ ԵՐԿՐՈՐԴ 15
ՄԱՍ ԵՐՐՈՐԴ 22
ՄԱՍ ՉՈՐՐՈՐԴ 31
ՄԱՍ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ 39
ՄԱՍ ՎԵՑԵՐՈՐԴ 49
ՄԱՍ ՅՈԹԵՐՈՐԴ 60
ՄԱՍ ՈՒԹԵՐՈՐԴ 71
ՄԱՍ ԻՆՆԵՐՈՐԴ 80
ՄԱՍ ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ 87
ՄԱՍ ՏԱՍՆՄԵԿԵՐՈՐԴ 97
ՄԱՍ ՏԱՍՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ 106
ՄԱՍ ՏԱՍՆԵՐԵՔԵՐՈՐԴ 116
ՄԱՍ ՏԱՍՆՉՈՐՍԵՐՈՐԴ 122
ՄԱՍ ՏԱՍՆՀԻՆԳԵՐՈՐԴ 132
ՄԱՍ ՏԱՍՆՎԵՑԵՐՈՐԴ 136
ՄԱՍ ՏԱՍՆՅՈԹԵՐՈՐԴ 146
ՄԱՍ ՏԱՍՆՈՒԹԵՐՈՐԴ 153
ՄԱՍ ՏԱՍՆԻՆԵՐՈՐԴ 159
ՄԱՍ ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ 171
ՄԱՍ ՔՍԱՆՄԵԿԵՐՈՐԴ 180
ՄԱՍ ՔՍԱՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ 189
ՄԱՍ ՔՍԱՆԵՐԵՔԵՐՈՐԴ 199
ՄԱՍ ՔՍԱՆՉՈՐՍԵՐՈՐԴ 207

ՋՈՆ ԹՈՐՈՍՅԱՆ

ԱՐԵՎԻ ՈՐԴԻՆ

Վեպ

ДЖОН ТОРОСЯН

СЫН СОЛНЦА

Роман

JON TOROSYAN

The Son of the Sun

Roman

Հրատարակչության տնօրեն՝ Արմինե Քոչարյան

Խմբագիրներ՝ Վանո Եղիազարյան

Արմեն Ավանեսյան

Ձևավորումը՝ Արշալույս Արզումանյանի

Չափսը՝ 60x84 1/16
Թուղթը՝ օֆսեթ 80 գ/մ² 1.5 ուռ.
Ծավալը՝ 14.25 տպ. մամուլ
Տպաքանակը՝ 500
Տառատեսակը՝ Ghabuzian Tigran
Գինը՝ պայմանագրային

ԱՐՄԱՎ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

издательство **АРМАВ**

Ք. Երևան, Շիրազի 24 շ. 48 բն.
հեռ.՝ 099 37-31-30
էլ.փոստ՝ armav-hrat@mail.ru

Г. Ереван, ул. Шираза 24 д. 48 кв.
тел.՝ +374-99-37-31-30
Email: armav-hrat@mail.ru